

VIENTYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

82 M. 1 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1968 M. SAUSIO (JANUARY) 5 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 20 C.

Netekome dar vieno žymaus lietuvio

Londone mirė Bronius K. Balutis

Sutikdami Naujuosius Metus vienybiškai buvo nepaprastai sukrėsti žinios iš Londono, kad ten gruodžio 30 d. mirė Lietuvos ministras Didžiąja Britanija ir Olandijai -- Bronius K. Balutis. Tose pareigose Londone išbuvo 33-jus metus. Balutis buvo ilgiausio amžiaus sulaukęs lietuvis diplomatas. Gruodžio 29 d. jis vos spėjo paminėti savo 88-tąjį gimtadienį.

Amerikiečiams lietuviams Balutis buvo daugiau negu Lietuvos populiariausias sūnus. Jis buvo vienas mūsų senųjų amerikiečių šeimos nariu. Ilgus metus Amerikoje gyvendamas jis tapo mūsų gyvenimo dalimi, juo pats gyveno, čia mokėsi ir kitus mokė. Jis buvo mūsų laikraščių bendradarbis, juos redagavo. Buvo mūsų organizacijų narys, kai kurioms ilgus metus vadovavo. Tada mūsų tarpe gyveno nuo 1905 m. iki 1919 m.

Kai Amerikos lietuvių tautinė taryba 1919 m. ją pasiuntė į Paryžių atstovauti Amerikos lietuvius su kitais dviem amerikiečiais, kun. Jonu Žilium ir Balu Mastausku, Augustino Voldemaro vadovaujamoje delegacijoje, Balutis buvo vienu sekretorių, drauge su Ernestu Galvanausku ir Petru Klimu. Balutis visiems taip patiko, kad buvo pakviestas vykti į Lietuvą, vadovauti kėbloms Lietuvos politinėms situacijoms išspręsti. Konferencijai pasibaigus 1920 m. į Ameriką tada negrįžo. Nuo kovo 1 d. tu pačių metų vadovavo Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Politikos departamentui. Dalyvavo įvairiausiose delegacijose, svarbiausia Lietuvos sienoms su Latvija bei Lenkija nustatyti. Buvo Lietuvos užsienio politikoje "trouble shooter". Buvo ir užsienio reikalams viceministeriu.

Amerikiečių lietuvių dovana Lietuvai -- Laisvės Varpas taip pat turėjo Balučio įrašytą laisvės siekusių Lietuvai įrašą:

-- O SKAMBINK PER AMŽIUS VAIKAMS LIETUVOS, TAS LAISVĖS NEVERTAS, KAS NEGINA JOS --

Reikšmingas parašas daug pasako...

Įvertino Lietuva Balutį. Žinodama, kad jis amerikiečiuose populiarus, jo paties troškimu gyventi tarp savųjų amerikiečių lietuvių, Lietuvos užsienio reikalų ministerija jį mums sugrąžino. Sugrąžino su Lietuvos Pasilptinio Washingtono garbingu titulu, atstovauti Lietuvą. Tai buvo pats gyviausias Lietuvos ir Amerikos

lietuvių gyvenimo laikotarpis. Lietuvos pasiuntinybė tada buvo ir Amerikos lietuvių centrinė įstaiga. Iš Washingtono Balutis buvo labai stipri jėga gelbėti Lietuvos užsienio politikai. Antrą kartą Amerikoje išbuvo nuo 1928 m. iki 1934 m. Amerikoje tuo laikotarpiu suklestėjo visa išeivija. Tarp Lietuvos ir Lietuvos išeivijos mezgėsi glaudūs ryšiai.

Sių žodžių rašytojui jis visada džiaugdavosi, kad gyvena tarp savųjų Amerikos Lietuvoje. Tai buvusios jo laimingiausios gyvenimo dienos.

PATS DIDŽIAUSIAS IŠEIVIJOS LIETUVIŲ RYSININKAS SU LIETUVA

Broniaus Balučio gyvenimas buvo gana margas. Jis gimė Dzūkijoje, romantiškame Lietuvos smėlynų ir pušynų sveikliausiam krašte, Seirijuose, Seilų apskrityje, 1879 m. gruodžio 29 d. Pradžios mokslo įgijo Udrifoj. 1895 m. nuvyko į Vymysline, Plocko gubernijoje ir apsigyveno pas savo dėdę kun. J. J. Židanavičių. Mokėsi mokytojų seminarijoje, kurią baigęs mokytojavo. Ten gyveno iki 1898 m. Tuo nesitenkino, mokslo siekė ir toliau. Gavo progą mokyti Plocke matininku. Mokyklą baigė 1904 m. Pašauktas tarnauti Rusų Caro kariuomenėje. Kai buvo siunčiamas kariuonai prieš Japoniją... neprivažiavęs Mandžurijos... iš pulko dingsta... ir 1905 m. atsiranda Amerikoje, pas tą patį savo dėdę, patriotinę gąjį kun. J. Židanavičių, Amsterdam, N. Y.

Lietuvybės išlaikymu abu buvo tiek persiėmę, kad kun. Židanavičius bažnytinis reikalas buvo pavadęs savo padėjėjams tvarkyti, o pats rūpinosi viskuo kas lietuviška. Daug rašė, organizavo. Net bažnyčiai įsakė išdaryti tautiniais motyvais. Vietoj itališkų pamarginimų ir dekoracijų, Amsterdamo bažnyčia buvo išpuošta tautiškomis juostomis ir tautiškais parašais. Kolonijoje buvo viena partija -- lietuvių partija, daugiausia vienybiėčių. Jo pėdomis pasekė kiti klebonai, kun. Raštutis, o dabar kun. Balčys.

Bet Balučiai Amsterdamas buvo permažas. Jis išvyksta į Valparaiso, Indiana, kur tais laikais ateiviams lietuviams buvo pačios lengviausios sąlygos mokytis. Kas neturėjo pinigų, atidėjo universitetui. Kas neturėjo vidurinės mokyklos baigimo diplomo, jį galėjo gauti ten pat išlaikęs kvotimus, ar paties mokėto. Pusė senosios Lietuvos inteligentijos pasekė Balučio

Tęsiama 2 psl.

BRONIUS K. BALUTIS (1879 - 1967)

Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

Balsavimai katalikų bažnyčiose

Praeity metų rudenį gerai paruoštuose Vatikano posėdžiuose, dalyvavo aukšti dvasiškiečiai, kurie ilgai svarstė, kaip sumoderninti katalikų bažnyčią. Grįžusieji iš tuosėdžių daug pasakojo, o dabar jau turime ir rezultatus. Detroito vyskupija savo klebonams išsiuntinėjo balsavimų anketas. Lietuvių šv. Antano bažnyčios klebonas savo parapijiečiams jau pranešė, kad jie, pagal vyskupijos pageidavimą, galės balsuoti ir savo nuomonę pasisakyti žemiau pateiktais klausimais.

Štai tie klausimai:

1. Artimesniems ryšiams tarp dvasiškių ir parapijiečių palaikyti rekomenduojama, kad kunigas bent kartą per metus aplankytų kiekvieną šeimą.
2. Kandidatus į vyskupus turėtų nominuoti visi kunigai ir vienuoliai.
3. Kas penkeri metai parapijiečiai turėtų kleboną perrinkti. Neperrenkamo klebono vietoj parapijiečiai turėtų nominuoti kitą kunigą. Bet jį turėtų tvirtinti

vyskupas. Klebonas gali būti perrenkamas neribotą skaičių kartų. Rinkimai pravedami parapijos komiteto vyskupo priežiūroje.

4. Archidiecezijos ribose gyveną visi kunigai turi būti lygiai traktuojami, tiek vietiniai, tiek iš kitur atvykę.

5. Siūloma, kad kunigams būtų suteikta laisvė apsispręsti celebato klausimu.

6. Kunigai privalo vengti asmeniškų gėrybių, neturėti turtų, tada jie geriau suprasti vargšus.

7. Vykdami atostogoms klebonai privalo parapijiečius informuoti ką palieka savo vietoje, klebono pareigoms eiti.

8. Bažnyčioje turėtų būti vedę ar nevedę dijakonai.

9. Siūloma sumažinti, suaprasinti ar visai panaikinti vyskupų, kardinolų ar kitus titulus ir apeigose "pompos", kurios didina prarają tarp bažnyčios vadovybės ir parapijiečių.

10. Naujai išventintieji tautinių parapijų kunigai turėtų būti skirti tautinėms parapijoms.

11. Bažnyčia turėtų duoti didesnę teisę moterims li-

turgijoje, leisti joms tarnauti mišioms, atlikti lektorijų ar dijakonų pareigas.

12. Diecezija turėtų skatinti aktyviau dalyvauti bažnyčią administruoti.

13. Bažnyčia turėtų persvarstyti kanonų įstatymus, kuriais kunigystės šventinimuis leidžia priimti tik vyrus.

14. Labai atydziai apsvarstyti klausimą, ar geografinis parapijos paskirstymas yra pats geriausias. Čia turima mintyje, kad galima vienuer gyventi, o kitur būti parapijiečiu.

Tai klausimai ir sumanymai paruošti vyskupijos. Balsuojant reikia pasisakyti. TAIP AR NE. Balsavimo balotas įdedamas į voka. Ant baloto pavadės nerašoma, bet ant voko -- taip. Balsuoja sumanymui pritarantieji ir nepritarantieji. Savo nuomonės reikšti parapijiečiai skatinami nebijoti. Vokai užklijuojami. Juos atidaro ir balsus suskaito diskusinių grupių vadovai. Vokuose pavadės pagedaujamos tik dėl to, kad tas pats asmuo nebalsuotų kelis kartus.

Lietuviai Kalifornijoje

* Dr. K. Bobelis iš Elgin, Ill., žinomas chirurgas ir lietuvių veikėjas, kartu su savo šeima, šventės praleido Santa Monica, Calif., pas savo žmonos tėvilius p. Devenius, kurie čia yra karališkai įsikūrę ir puikiai gyvena. Jonas, Rūta, Algis, Julius ir Elenutė, p. Bobelių vaikučiai, pirmą kartą pamatę Los Angeles, labai džiaugėsi. Jiems buvo pirmosios Kalėdos be sniego.

* Pulk. Tomas ir Teklė Šerėkal, iš Hartford, Conn., persikėlė gyventi į Los Angeles.

* Jaunųjų atėitinių vakaras, puikus vaidinimas, yra rengiamas sausio 21 dieną, sekmadienį, 12:30 val., parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti ir pamatyti gražų jaunimo pastrodymą.

* 1968 m. sausio 28 dieną, 2:30 val., sekmadienį, Amerikos Lietuvių Susivienijimo, Los Angeles 75-ji kuopa rengia savo tradicinį parengimą, kuris įvykis parapijos salėje. Šio parengimo metu bus suvaldinta ir akt. J. Kaributo režisuojama, Grušo parašyta, vieno veiksmo komedija "NENUORAMA ŽMONA". Veikalas vaizduoja šių dienų lietuvių gyvenimą. Valdins prityrę artistai.

PASAULIO

LIETUVIAI

Lietuviai Venezuoloje

1968 m. Šv. Kazimiero parapijos svarbesnieji įvykiai:

1. Kovo 4 d., pirmadienį, Šv. Kazimiero šventė. Vakarinė iškilmingos liet. Šv. mišios, pamokslas.

2. Kovo 24-26 dd., 40 valandų atšaldai. Atšaldai baigiami vakare kovo 26 d. 7:30 val. Šv. mišiomis ir procesija.

3. Nuo kovo 29 d. iki balandžio 7 d. parapijos rekolekcijos, kurias veda J. E. vyskupas Vincentas Brizgys.

4. Balandžio 7 d., 2 val. p. p. konfirmacija, kurią teikia vyskupas Vincentas Brizgys.

5. Balandžio 28 d. parapijos Pirmosios Komunijos Diena.

6. Birželio 16 dieną parapijos rengiama tradicinė Lietuvių Diena.

7. Spalio 20 dieną metinis parapijos bazaras.

8. Spalio 27 dieną Kristaus Valdovo šventė.

* Teklė Alūžienė iš Chicago, Ill., žiemai apsigyveno pas savo gimnainčius Zygalčius.

* Šių metų Kalėdose Los Angeles buvo toks šiltas oras, kad labiau priminė Sekmines, negu Kalėdas. Lankėsi daug svečių iš Chicago, Bostono, Detroito ir Kanados.

Rūta Lee, -- Kilmonytė savo namuose Hollywoode, Cal., pasikvietė būri svečių lietuviškoms kūčioms. Puikiai išpuoštuose namuose svečiai buvo iškilmingai priimti. Svečius pasitiko pati Rūta, jai pagelbėjo aktorė Shirley Jans. Dalyvavo MGM režisierius Bob Enders, viešbučių savininkas Conrad Hilton, Los Angeles miesto meras Sam Yorty, prel. J. Kučingis, pagarsėjęs futbolininkas J. Jonaitis, J. Kaributas, dr. Grasska, Gaubaitė, Benotaitė ir eilė kitų. Ypatingu svečiu buvo iš Lietuvos besisvečiuojąs Amerikoje rašytojas-dramaturgas Kazys Saja. Tai jaunas vyras gimęs 1932 m. Pavalio apskrityje. Baigęs Vilniaus pedagogijos instituto lietuvių kalbos ir literatūros fakultetą. Besimokydamas anksčiau žemės ūkio techniku ir mokytojų institute gamtos-geografijos skyriuje Klaipėdoje, pradėjo savo kūrybą.

* Rimas Dūda susižiedavo su Dalia Kuprionyte, neseniai į Los Angeles atsikėlusia iš Louisiana valst. Jų jungtyvės numatomos rugpjūčio mėnesį.

LIETUVIS - ST. THOMAS SALŲ GUBERNATORIUS

Ralph Palewonsky, lietuvių kilmės, yra St. Thomas salos gubernatorius. Tą žinia praneša Carlton Mitchell National Geographic žurnalas, leidžiamas Washington, rašinyje apie Virgin Islands. Salą iš Danijos 1917 m. nupirko Amerika, kad Vokietija joje neišsteigtų savo karo bazų. Į tas salas atvyko jo tėvai iš Lietuvos 1884 m. ir pradėjo gaminti romą. Sūnus lankė Charlotte Amale mokyklą, New York universitetą, dalyvavo vietinėje politikoje, prezidento Kennedy prieš 7 metus paskirtas St. Thomas salos gubernatorium, kurias pareigas ir dabar tebeina.

* Gediminas ir Danutė Surdėnai Philadelphiaje suorganizavo apie 20 jaunesnių moterų į skautų organizaciją, kuri posėdžių renkasi kas mėnesį. Gruodžio 17 d. su ruošė viešas kūčias Šv. Andriejaus parapijos salėje. Dalyvavo 200 svečių. Kalbėjo M. Raugienė, programą pavairino D. Jakienė ir V. Mažauskienė.

* Dr. E. Lenkauskas, inž. R. Kudulis, inž. J. Nasvytis Clevelande ruošiasi iš Chicago atkviesti D. Lapinsko operą "Maras". Čiurlioniečių namuose sausio 5 d. tuo reikalu buvo susirinkimas.

* Adv. Stasys Daukša nuo pereitų metų birželio mėn. eina Montreale, Kanadoje miesto advokato pareigas. Jis gimęs 1908 m. Traksėdyje, Mažiekių apskrityje, mokėsi Lietuvoje ir Paryžiuje, kur įsigijo daktarato laipsnį. Montrealyje gyvena nuo 1948 m. Jis yra vedęs Gražiną Petronytę, turi dukrą ir sūnų.

* Tampa, Fla. lietuvių klubas išrinko naują valdybą. Valdybą sudaro: Pranas Šeštokas, Juozas Krukas, Jonas Puniška, Jonas Viridis, Antanas Tupikaitis. Tampa miestas kyla, auga ir namų savininkų turtas. Klubui numatoma graži atėitis, nes iš šiaurės vis daugiau atvyksta pensjonieriai.

* Inž. Nenortas iš Londono, Anglijos, Didžiosios Britanijos Lietuvių S-gos pirmininkas, gruodžio mėn. lankėsi Amerikoje. Pasakojo žinias apie tenykščius lietuvius ir jų veiklą.

Pasirodo, kad lietuvių Anglijoje esama daug mažiau, negu buvo prieš 15 metų. Sąjungos skyriuose apie 600 narių; turi savo namus Londone ir sodybą užmiestyje. Turi Nidos spaustuvę su knygų leidykla.

Bradforde veikia kultūrinė organizacija "Atžalynas", Londone - "Vaidyla", Manchesteryje, Nottinghamame veikia skautai. Londone lietuvių išsismėtę po visą miestą. Yra lietuvių bažnyčia, bet lietuvių joje mažai lankosi.

Londone tebeina Europos Lietuvos laikraštis, o Glasgow tebeleidžiamas senosios kartos įsteigtas laikraštis Išeivų Draugas.

* Prof. Tadas Ivanauskas Kaune gruodžio 16 d. paminėjo 85 m. gimtadienį. Lietuvos spauda jį gražiai pagerbė.

* Juozas Bačiūnas išvyko žiemos atostogų į Hawaii salas.

* Irena Kamantauskienė, gyvenanti Washington, D. C., tarnaujanti advokatų Stevens-Davis-Miller ir Mosher įstaigoje kaip vertėja, švenčių atostogas su dukrele Inute praleido Venezuoloje, viešėdama V. Tamašauskuose.

* Jonas Viltrakis, gyvenęs Valencija mieste, Venezuoloje, visoje šalyje pagarsėjo kaip retų orchidėjų augintojas. Gėlių parodose gauna įvairiausių pažymėjimų diplomų.

* Onutė Bieliauskaitė-Lammersdorf, kurios vyras yra karo aviacijos majoras Venezuoloje, Maracay mieste pakvietė lietuvių delegaciją su tautiniais lietuvių šokėjais dalyvauti venezueliečių vaikučių kalėdinėje egltėje. Šoklams vadovavo A. Zainieriūnaitė, akordeonu grojo Tadas Garėva. Transportu pasirūpino iš Valencijos Marius Zubkus. Ir Juozas Kaukanauza.

* Maracay mieste Venezuoloje prezidentui atidarant olimpinį stadioną ir naują miesto rajoną, dalyvavo lietuvių, kaip delegacija su savo tautiniais šokikiais, dalyvavo ir valstybės gubernatorius Ildegard Segnini. Lietuvis čia pakliuvo per Onutę Bieliauskaitę, ištėkėjusią už Aviacijos majoro Luis Lammersdorfo.

* V. J. Bieliūnas, Casa Europa brangenybų krautuvninkas Venezuoloje yra Japonijos laikrodžių Orient atstovas visai Venezuolai.

* New Jersey lietuvių bendras Lietuvos nepriklausomybės 50 m. minėjimas įvyks vasario 11 d. 3 v. p. p. bus pamaudo Newarko katedroje, o 6 v. v. vakarienė Robert Treat viešbutyje, 50 Park Pl., Newark. Kalbės sen. H. A. Williams ir Lietuvos ministras Washington J. Kajeckas. Programai, bankietui ir šoklams bilietai po \$10. Bilietus galima įsigyti pas išdininą W. Dill, 543 Clinton St., E. Orange, N. J. Tel. OR 2-1107, vicepirmininkę Ievą Trečokienę, 185 N. Sterling Dr., Orange, N. J. Tel. 675-3925 ir pas Marytę Stonytę, 61 N. Arlington Ave., E. Orange, N. J. Tel. 674-3723.

Bronius K. Balutis

Ministeris Bronius K. Balutis jaunatvėje.

Atkelta iš 1 psl.

pėdomis. Bestudijuodamas Balutis 1907 m. suorganizavo SLA 133 kuopą, buvo Tėvynės Mylėtojų Draugijos pirmininku, išrinktas ir Lietuvių literatūros draugijai pirmininkauti.

Balutis visą laiką bendradarbiavo Amerikos lietuvių spaudai; Amerikos Lietuvių Tėvynėje, Vienybėje ir kituose laikraščiuose. Būdamas arti Chicago, jautada didžiausios lietuvių kolonijos išeivijoje, Olszewskio (Olšausko), adv. Antano Olio tėvo) 1912 m. pakviečiamas būti dienraščio Lietuva redaktorium, apsigyvena Chicagoje. Vakarais lanko Kent kolegiją ir ją baigia magistraro laipsniu.

Balutis redaguojama Lietuva buvo patriotinėje dvasioje. Kitų laikraščių redaktoriai ir bendradarbiai jį gerbė. Jis buvo švelnus, jo polemikos buvo aštrios, bet neužgauliojančios.

Jį gerbdamas jo buvęs bendradarbis Chicago Lie-

tuvos dienraštyje, Juozas Bačiūnas apie Balutį ir jo įdomų gyvenimą 1951 m. išleido, o Vienybės redaktorius Vytautas Sírvydas suredavo knygėle, kurią turėtų perskaityti kiekvienas lietuvis. Gaus įkvėpimo būti visuomenės veikėju, dalyvauti savose organizacijose, paslaukoti išlaikyti mūsų spaudą ir išeivijos brolius risti su Lietuvos broliais, ko Vienybė visada stėkė ir dabar tebestėkia.

B. K. Balutis palaidotas sausio 5 d. Laidotuvsė dalyvavo iš Chicago nuskrėdę Antanas ir Marijona Rudžiai ir Eugenijus Bartkus. Iš Romos dalyvavo Diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis, Didžiosios Britanijos lietuvių kolonijų atstovai ir Londono visuomenė. Gaila, tuo metu influenza sirgo Vincas Balickas, kuris eis Lietuvos Pastuntinio Londone pareigas. Laidotuvmis rūpinosi testamentu vykdytojas Petras Varkala.

J. Valaitis

Nepaprastai pigios kainos

KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK

\$518 į Vilnių ir atgal

\$16.00 asmeniui į dieną. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims). Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

Lietuviškoje Chicagoje

* MIKALOJUS IVANAUSKAS, liepsnos tapybės specialistas iš Cicero, Ill. sąryšyje su gauta J. A. V-bių pilietybe ir Chicagos Metropolitijos Pilietybės Tarybos (Citizenship Council of Metropolitan Chicago) atžymėjimu, kaip "Outstanding New Citizen of the Year" susilaukė daug sveikinimų ir padėrašinių toliau siekti naujų laimėjimų. Sveikino buv. Vice Prez. Richard M. Nixon; senatoriai; E. McK. Dirksen ir Ch. H. Percy; kongresmanai D. J. Ronan; Lietuvos Atstovas J. Kajeckas. Be to gauti sveikintimai iš Liet. Gen. Konsulo dr. P. Daužvardžio; County Treasurer (County of Cook) Ed. J. Kucharski; Dr. S. A. Bačkio; įstaigų prezidentų: The Citizenship Council of Metropolitan Chicago Mrs. Helen G. Lynch, The Quaker Oats Co. Mr. D. Stuart, Jr., St. John's College of Cleveland Rt. Rev. Msgr. L. P. Cahill, The Pioneer Service & Engineering Co. Mr. C. R. Barthelemy ir daugelio draugų, prietelių ir pažįstamų.

Dvi anglikonų organizacijos

Chicagoje jau nuo 1960 m. veikė Anglijos Lietuvių Klubas, kuris apjungė dalį tame krašte gyvenusių tautiečių. Čia jie buvo išvystę šokių, tikią socialinę veiklą -- rengdavo ballus, vystė tarpusavio bendradarbiavimą. Tačiau kitiems atrodė, jog veikla per maža, kad nesistengtama suburti daugiau narių ar dėl kitų priežasčių klubo vadovybei reikė nepasitenkinimą. To pasėkoje susauktas kitų Anglijoje gyvenusių lietuvių susirinkimas, kurio dalyviai atrodė turį diktatūrinių tendencijų, nes priėmė rezoliucijas, kuriose veikiančiojo Anglijos Lietuvių Klubu valdybai reikšamas nepasitenkinimas ir noras, kad ji atsistatytų. Taip pat jai draudžiama ateityje veikti ir kalbėti Anglijos lietuvių vardu ir reikalaujama, kad buvusioji valdyba turi viską atiduoti naujai valdybai.

Tačiau senoji valdyba, kaip atrodo, į tuos reikalavimus nemano kreipti dėmesio, tad veiks du to paties vardo sambūriai. Iki šiol chicagiečiai turėjo kelias panašias tikslais užsilmančias vaikams auklėti draugijas (jų tarpe net dvi Montessori draugijas), kelis dailininkų sambūrius ir pan.

Dabar praturtės ir dviem "anglikonų" vietainais.

Naujos rūšies veikla

Metų gale eilė chicagiečių gavo iš Phoenix, Arizonos "Tėvynės Sargų" pasirašytus laiškus, kuriuose metami nešvarūs įtarimai Chicagos lietuvių organizacijų ir spaudos veikėjui Antanui Gintneriui. Šis lietuvių veikėjas yra kaltinamas komunistine ir nacine veikla Lietuvoje, kuomet kraštą valdė sovietai ar vokiečiai. Laiške nurodyti Gintnerio "nusikaltimai" sunkiai įtikėtini, nors apie šį laišką mūsų spaudoje dar iki šiol nei pats Gintneris nei tos organizacijos, kuriose jis yra centriniuose posteose, nieko nepaaiškino. Atrodo, laiškas yra tik asmeniškų Gintnerio priešų išgalvotas. Keista, jog Chicagoje jį perspauzdino ir savo pavardę ir adresu sluntinėja kai kurių tautiečių dideliu antikomunistu laikomas Juozas Dilys. Laiško autoriai vajduoja didelius patrijotus ir reikalauja, jog "tėvynės vadavimo veiksniai turi pasirūpinti nors tiek: nušalinti A. G. visose organizacijose nuo piniginių reikalų. Taip pat pataria: daryti klūptis, kad jis negalėtų dalyvauti tokiuose posėdžiuose, kur dalyvauja tėvynėi vaduoti lyderiai ir kur svarstomi tėvynėi vaduoti reikalai ir t. t.

Iki šiol visokių "atdengimų" ir žmonių "demaskavimų" irgi būta. Tačiau tokios rūšies veikėjai pasitenkindavo savo spauda - voldemarininkų leidinėliu ir į jį panašiu. Tačiau dabar išgalvojo ir kitą priemonę -- laiškus. Žiūrėsime, kas bus sekanti tų veikėjų auka

* RAIMUNDAS MIEŽELIS iš Chicagos, tarpybos reikalais lankėsi Venezueloje ir ta proga pasimatė ir pasikalbėjo su Venezuelos lietuviu.

* LIETUVIŲ AERO KLUBAS vasario 3 d. ruošia bankietą su šokiais 8 v. v. Marquette salėje, 6908 S. Western Ave.

* INŽ. J. STATKUS kovo 1 d. 8 v. v. Jaunimo centre, skaitys paskaitą tema Erdvė ir bus rodomas filmas.

KALĖDŲ SENELIS. - Illinois lietuvių gydytojų draugijos pagalbiniams moterų vienetas gruodžio 10 d. surengė vaikams eglutę Dariaus ir Girėno vardo veteranų salėje Chicagoje. Persirengęs dr. Kožica vaikams padalina po raudoną kojinę su dovanėlėmis. Nuotr. Vyt. Zalatoriaus

* JUOZAS ŠLAJUS koordinuos Chicagos Lietuvių Tarybos Vasario 16-tosios minėjimo reikalus. Tarpininkaus tarp Tarybos ir spaudos.

* STASYS DAUNYS redaguos Chicagos Lietuvių Tarybos leidžiamą Vasario 16-tosios minėjimo programą. Bus muziko J. Gaidelio ir poeto Stasio Santvaro kantatos "Kovotojai" turinys. P. Armono vadovaujamas "Dainavos" padidintas ansamblis ją išpildys.

* DAIL. TADAS SPARKIS, gyvenęs Chicagoje, laimėjo pirmąją premiją Montgomery Ward 95 m. sukakties minėjime už kūrinių "Tėviškės laukai".

* KLAIPĖDOS UOSTO MŪGĖ Chicagoje įvyks sausio 21 d. Tėvų Jėzuitų centre. Ruošia Lietuvių Jūrų Skautija.

FOTOGRAFAS ŽENGLIA PIRMYN

Kas yra Alg. Kezys, daugelis lietuvių ir net amerikiečių žino. Gruodžio 16 d. buvo atidaryta penktoji jo foto paroda "Čiurlionio" galerijoje. Tai buvo apžvalginė šio foto menininko darbų paroda, kurioje parodyti geriausiai jo kūrinių atlikti 5 metų laikotarpyje. Iš viso buvo išstatyta net 118 fotografijų, 11 x 14 colių dydžio.

Parodos atidarymo metu kalbėjo dail. J. Mielutis, kuris nupasakojo fotografijos istoriją ir pažymėjo, jog ateityje dailininkai praras savo duoną, nes jų vietą užims fotografai.

Parodos kataloge kun. A. Kezį, S. J. ir jo kūrybą apibūdino dail. Algirdas Kurauskas. Jis taip rašė:

Judriajai mūsų išėjimo daliai ALGIMANTO KEZIO — fotografo iškilimas yra keleriopai reikšmingas. Praturtėjome tokia meninio jautrumo asmenybe, kuri ne tik praplėtė ir pagilino mūsų požiūrį į fotografiją, ne tik paskatino pažvelgti į vaizdines apraiškas „vidinėmis akimis“, bet taip pat išryškino ribą bei darną tarp amato ir meno, tarp technikos ir dvasios. Fotografas Algimantas Kezys iškilo staiga, subrendo greit ir profesinio tobulumo siekia atkakliai ir ištvėringai. Tai jam nedvejodami pripažįsta fotografijos žinovai ir kritikai, tuo ir mes patys dar kartą įsitikiname jau penktoje metinėje jo parodoje. Kada kūrybai atsiduodama su profesiniu rimtumu ir menininko žaismingumu, tada ji ne vien nuteikia mus džiaugsmu, ne tik verčia mus susimąstyti, bet ir mūsų aplinką nejučiomis keičia; šita metamorfozė tegali būti veikiamą dviejų polių — meninio vaizdo kūrėjo ir jo priėmėjo žiūrovo.

Prie Algimanto Kezio išskirtinio lygio foto parodų imame tartum priprasti, lyg ir sutikti kaip su savaime suprantamu faktu ir rutina, pamiršdami, kad jo kūryba anaiptol nesibaigia ties fotografiniu vaizdu, jo veikla neapsiriboja tik foto laboratorija, bet siekia platesnės mūsų vaizdinės kultūros apimtį. Algimanto Kezio iškelta idėja ir pradėtoji veikla, siekianti suartinti įvairiausių specia-

Kun. Alg. Kezys, S. J.

lybių lietuviškuosius vaizdinio meno kūrėjus, ryškėja konkrečiais ir aptuopiamais pavyzdžiais. Jo įsteigtojo Lietuvių foto archyvo išėjimoje reikšmė dėl savo jaunumo gali būti tinkamai suprasta ir įvertinta tik mažumos, bet šios institucijos ateitis gali būti reikšminga mūsų daugumai. Šių pastangų sukūryje, manau, būtų tinkama proga ne tik palinkėti kun. Algimantui Keziui ištvėrmės, bet taip pat išreikšti jam dėkingumą už grynesnės kūrybos kelių ieškojimą lietuviškosios išėjimo gyvenime.

Reikia tikėtis, jog ateityje susilauksime dar nevienos naujos A. Kezio foto parodos su naujais darbais, naujų kelių ir formų ieškojimu.

Edv. Š.

Knight Cap

AUGUST TRAUN, Sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

GERI VALGIAI ĮVAIRŪS
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chestnut Street

Philadelphia

PARDUOTOS VASAROS

FRAGMENTAS IŠ II TOMO (tęsinys)

Virto ažuolai

— Gero nebus, — kalbėjo Ramoška. — Samdinį įsileisi — gero nelauk.

— O ko gi nelauk? — kirtosi Antanėlis, irgi patyliukais. — Jums kad samdinys, tai ir žvėris? Nebe žmogus? O motutė geriau matė!

— Motutė pasiligojus buvo. Kaip giminė, kaip savas sakau: gero nebus!

— Ir mano galva — šitaip, — pritarė jam Laurynas.
— Pats norėjai Kazytės! — vėl kirtosi Antanėlis. — Neišdegė, tai dabar kalbil!

— Nerėk, — sudundeno Ramoška. — Ne miške sėdim.

Antanėlis nutilo. Patylėjo ir kiti. Ramoška paklausė:

— Tu, Stanislovai, kaip?

— Motutės pasakyta. Jos vaŭa.

— Štai kur teisybė! — vėl pratrūko Antanėlis.

— Nerėk.

Jie vėl nutilo, o mane sugriebė Kazytė priemenėj už pakarpos:

— Ko tau čia reikia?

— Nieko...

— Kad nieko, tai ko? — nepaleido ji mano čiupros. — Ko tau čia reikia prie stancijos durų?

Ir kai nežinojau, ką atsakyti, riktėlėjo man į ausį:

— Bėk iš čia, samdinio šmote!

— Tu pati — samdinė!

Kazytė iš karto paleido mane, o paskui užriko:

— Aš tau parodysiu, kokia aš samdinė!

Tiktai nieko ji man neparodė, o, nuvijusi šalin, pati prigludo ausim prie durų, stačiai prilipo visa prie jų.

O troboj jau visiškai išilę svečiai stūmė šonan valgį ir gėrimą, ėmė į rankas giesmynus, visų vadinamus nesuprantamu kantičkos vardu. Ruošėsi giedoti šventas giesmes, nors čia nebebuvo nei senosios Bataitienės, nei degančių žvakų.

*

Kai susėdavom prie stalo pusryčių ar pietų, Stanislovas visada pasižiūrėdavo į Lauryną, paklausdavo:

— Taigi kaip?

O Laurynas niekad neatsakydavo jam. Tada Stanislovas klausdavo vėl:

— Taigi tu — prieš motutės žodį?

Bet Laurynas ir dabar neatsakydavo. Sėmė mediniu šaukštu batvinius arba kopūstus, grūdo burnon skersomis sulenkta blyną, aplaižydavo lūpas. Antanėlis, nebaigęs valgyti, šokdavo nuo stalo:

— Nebegaliu šitaip! Motutės žodis šventas, jis iš svieto neišeina. kiek dar laukti?

— Taigi nesidaužyk, — ramino jį Stanislovas.

— O kiek laukti?

— Motutė nepasakė, kada.

— Patys žinot! — nirsė Antanėlis. — Dešimt metų laukti?

— Nesidaužyk.

Šitaip kalbėjosi broliai prie stalo, o pasikalbėję ėjo prie savo darbų, ir viskas namuose buvo kaip buvę. Tiktai Laurynas vieną rytą praardė stoginę už klojimo, kur sukrauti buvo rąstai nuskusta žieve, ir sukrauti, matyt, ilgiems metams, atsargai, kol ūkyje kokio trobesio prireiks.

— Taigi ko tau čia? — paklausė Stanislovas.

— Žiūriu.

— Ko tau žiūrėt? Tėtušėlis juodai dienai laikė.

— Juoda ir atėjo.

— Kur jau juoda? Lyg ir nematau.

— Negyvensiu po vienu stogu su plikše, nesiduosiu jodomas!

Stanislovas patylėjo, pasižiūrėjo į Lauryną padilbomis.

— Taigi rąstai ne tavo. Visiems sudėjo tėtušėlis, ar vienas stasysies?

— Nė visi plikšes į namus veda!

Stanislovas vėl patylėjo, nežiūrėdamas į Lauryną, ir, taip pat nežiūrėdamas, pasakė:

— Taigi kad šitaip, tai dėdiną Ramošką kviesim. Kaipgi tu vienas?..

Tačiau pakviesti Ramoškos broliai nebespėjo. Vieną rytą, padavusi pusryčius į stalą, Kazytė pranešė:

— Išėinu. Ieškokit sau kitos mergos.

Visi trys broliai padėjo šaukštus atgal ant stalo ir ėmė žiūrėti į Kazytę. O toji šaukšto nepadėjo, sėmė batvinius, lyg nebūtų nieko nė pasakiusi. Pirmasis atitoko Antanėlis:

— Ar pasiutai? O kaipgi aš?

— Ogi kaip nori, — sėmė Kazytė batvinius toliau.

— Tu visai pasiutai, Kazele! Taigi tu motutės man pažadėta! Ar gal užmiršai?

— Prastai, matyt, pažadėta.

Antanėlis pašoko stačias, sutrenkė kumščiais į stalą:

Dail. V. Galdiko iliustracija iš ciklo "Lietuvių liaudies dainos".

— Tu apie motutę šitaip? Apie mano motutę?

Kazytė pirma išsrėbė kelis šaukštus batvinių, tiktai tada pasakė:

— Motutė man visada gera buvo, ir greičiau liežuvis man nudžius, kaip ištarsiu žodį prieš ją. Tiktai kapeliuose dabar motutė. Apie tave kalbu.

Pasakė šitaip, o pati už skarelės kampo, nusišluostė akis:

— Motutės šaukiesi, o kaip man būti? Jauna merga vienut viena tarp trijų vyrų, kaip ažuolų!

Vėl nusišluostė ašaras, o tada paklausė:

— Kaimynai apšlovins liežuviais, kur pasidėsiu?

Antanėlis net išsiziojo nuo šitų žodžių, o Stanislovas su Laurynu tylėjo. Kazytė pasakė:

— Kalbina Maslioniokas. Žmonės katalikai, vieta gera, algos abiem rieškučiom siūlo, tai ir eisiu. Ko man čia sėdėt? Pasiieškokit sau kitos mergos.

— Taigi aš nieko nesakau, — atsiliepė Stanislovas. — Dėl manęs... Ar tai aš motutės žodį lašiu?

— Tai dalinkimės, jeigu taip! — suriko Laurynas, pašokdamas nuo stalo.

— Taigi nerėk, — sudraudė jį Stanislovas.

— Nesėdėsiu po samdinės padu!

— Taigi niekas nesodina. O išsidalint spėsime. Čia ne vienos dienos reikalas.

— Ir vienos dienos nelauksiu!

— Taigi palauksi, o tai kad vošiu, — pažadėjo Stanislovas. — Nei pačios, nei vaikų turi, o tuoj dalintis? Taigi palauksi.

Laurynas griktėlėjo dantimis, nuėjo prie krosnies, o Stanislovas grėžėsi į Kazytę:

— Ir tu niekur iš namų. Kaip motutės pasakyta.

— Rodi neišeiti, o kaip man būt?

— Motutės gi pasakyta!

— Motutės pasakyta, o sūnelių padaryta?

Stanislovas pasižiūrėjo į ją. Kazytė vėl skarelės kampu šluostė akis.

— Ko aš čia sulauksiu? — tarė. — Ką išsėdėsiu? Apšlovinimą, negarbę, kad paskui žmonėms į akis nepaziūrėčiau? Visas mano turtelis — geras vardelis. Nieko daugiau neturiu. Tai saugosiu, ką turiu. Šiandien pasakau Maslioniokui, kad einu.

— Kaip tai einu? — šokosi Antanėlis ašarodamas. — Laurynai, Stanislovai gi!.. Ko tylit, neprašot? Paims ir išeis, o kaipgi motutė kapuos? Ir aš kaip tada?

Laurynas šnarpštė prie lango, neatsisuko. O Stanislovas ilgai tylėjo, vis žiūrėdamas į Kazytę.

— Taigi neišeina, — pasakė. — Gavėnia ant nosies, kada užsakus apšaukt?

Kazytė brūkstelėjo skarelės kampu akis, pasižiūrėjo į Stanislovą skersom, pasakė:

— Žmonės tai ir indultą išsiima, kai tikrai nori.

— Indultą?

— Išsiima, sumoka kapeikas, ir nei užsakų, nei šaukimų.

— Pasiutai tu? — atsisuko nuo lango Laurynas. — Šitokius pinigų išmest?! Indulto, matai, jai reikia! Dega tau? Ir kaip vestuves suruoši? Tik laidotuvės kieme, motinos patalai neatšalo... Iš proto išsikraustėt visi, ką?

— O kam tų vestuvių? — kirtė Kazytė. — Nuvažiuotumėm patyliukais ir vėl parvažiuotumėm, ir viskas, nieko mums su Antanėliu nereikia, kad tiktai drauge būti.

— Nieko, nieko nereikia! — braukė ašaras Antanėlis.

— Kaip norit, — nusisuko vėl į langą Laurynas. — Tik ne žmonės jūs, o galvijai, visi!

Būs daugiau

IŠEIVIŲ KŪRYBA LIETUVOJE

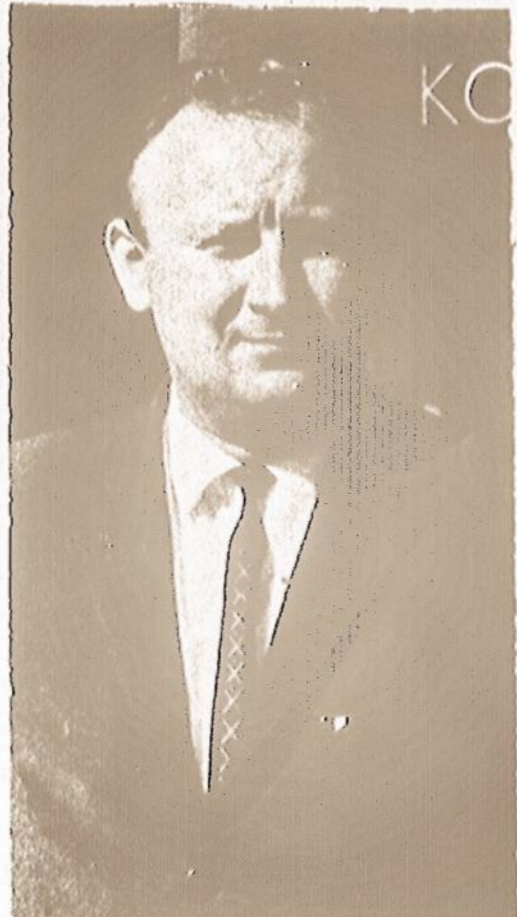
EDVARDAS ŠULAITIS

Paskutiniu laiku Lietuvoje vis daugiau paskelbiama literatūrinių kūrinių iš išeivijoje gyvenančiųjų ar gyvenusiųjų rašytojų tarpo, kurie ne tik kad nesireiškė išeivių "pažanglame" judėjime, bet net buvo ir yra priešiški dabartinei santvarkai tėvynėje.

Šioje srityje ypatingu leidiniu reikia laikyti Vytauto Kazakevičiaus sudarytą antologiją "Graži tu, mano tėvyne", kurioje sudėti be maž visų rašytojų (nežiūrint, kur jie begyventų), savo kūryboje vaizdavę Lietuvą, jos gamtą, grožį.

Knygos sudarytojas jos žangoje aiškina: "Šioje antologijoje pirmąsias buvo stengiamasi pateikti kuo daugiau kūrybos pavyzdžių gamtos motyvais, supažindinti su kiek galima didesniu autorių būriu. Todėl jos autorių tarpe -- įvairių laikotarpių, skirtingos pasaulėžiūros ir kūrybinės reikšmės rašytojai: šalia klasikų -- kuklią vietą mūsų poezijos raidoje užėmę autoriai, šalia tų rašytojų, kurie kovoje už pažangą ir socialinę teisybę, už revoliucinį darbo žmonių išsivadavimą Lietuvoje ir svetur, -- rašytojai, kurie nesupranta nūdienės gimtojo krašto santvarkos arba yra jai priešiški; šalia senosios kartos poetų ir prozaikų -- pati jauniausioji karta".

Knygoje telpa ir trumpos rašytojų biografijos, pažymimi jų išleistieji kūriniai. Visas atlikta be tendencijos kai kurių rašytojų atžvilgiu, nors vietomis pažymėjimas, jog tas ar kitas rašytojas iš pačios karo metu išemigravo iš Lietuvos, nėra visai tikslus. Tačiau nežiūrint to, ši stambli (560 pusl., kaina 2 rub. 3 kp.) yra vertinga dovana emigracijai (iš 10 tūkst. tiražo, 3 tūkst. yra paskirti išeivijai). Ji taip pat yra viena nedaugelio akivaizdžių įrodymų, jog Lietuvoje yra žmonių, kurie sugeba ir gali be neapykantos bei keršto teigiamai vertinti priešiško ideologijų rašytojų kūrybą.

Vytautas Kazakevičius, kuris sudarė antologiją "Graži tu, mano brangi tėvyne."

Šioje srityje net išeiviams būtų ko pasimokyti.

NAUJA S. TOMARIENĖS KNYGELĖ

Jaunąjį skaitytoją, be abejo, pulkia nuteikia nauja Chicagoje gyvenančios vaikų literatūros autorės -- Sonės Tomarienės-Pipiraitės knygelė -- "Katinas puikuolis ir žvirblis gudruolis". Šis trečiasis Lietuvoje išleistas Tomarienės leidinys puslapių skaičiumi (jį yra 20, įskaitant ir viršelius) nėra turtingas, tačiau labai mielas skaitytojo akiui. Ypatingai yra gražūs dail. B. Demkūtės piešiniai, kurių žavios spalvos mažąjį skaitytoją traukte traukia. Kuomet išeivijoje pilnai spalvotų knygų mažiesiems nebeturime, tai iš tėvynės ateinančiosios mūsų jaunimui yra tikras išgyvas.

"Naujosios knygos" (Minties, Vagos, Šviesos leidyklų ir vyr. knygų prekybos valdybos informacinis biuletenis) apie Tomarienės knygą rašo: "Kas iš mūsų negirdėjo linksmos pasakėlės apie žvirblį, pakliuvusį ne-

praustaburnui katnui į nagus ir per savo gudrumą laimingai išnešusį sveiką kailį! Mūsų mažajam skaitytojui jau pažįstamos Amerikoje gyvenančios S. Tomarienės eiliuota pasakaitė -- naujas šio tautosakinio siužeto variantas, pasakojantis apie nesėkmingus pasipūtėlio katino žygius ir smagias jo priešininkų žvirbliukų išdaigas".

Ši Tomarienės knygelė išleista net 50 tūkst. tiražu, tuo tarpu kai išeivijos knygos (mažiesiems ar suaugusiems) daugumoje ribojasi tūkstantine. Jos kaina 22 kap. (knygų biuletenyje žymima 17 kap.).

J. SAVICKIS GRĮŽO Į LIETUVĄ

Jurgis Savickis, rašytojas ir diplomatas, vienas iš žymiausių senosios kartos lietuvių novelistas, su savo kūryba iš emigracijos sugrįžo į Lietuvą. Šio prieš 15 metų (1952 m. gruodžio 22 d.) Prancūzijoje mirusio rašytojo kūrybos dalelė, pavadinta kukliai -- "Novelės", buvo išleista Vagos leidyklos 1967 m. pabaigoje. Į 300 pusl. knygą yra sudėta 18 novelių iš trijų rinkinių: "Šventadienio sonetų" (išl. Berlyne, 1922 m.), "Ties aukštu sostu" (Kaune, 1928 m.), "Raudonų batukų" (New Yorke, 1951 m.). Viena šios knygos novelė "Mariutės vargai" nebuvo įtraukta į anksčiau spausdintus rinkinius: ji palmta iš 1910 metų "Lietuvos žinių".

Apie J. Savickio asmenį ir kūrybą knygoje plačiau apžvalga duoda V. Vanagas. Jis čia J. Savickiui nesigaili gerų žodžių. Savo apžvalgos pabaigoje V. Vanagas sako:

"Talentinga ranka parašytomis novelėmis J. Savickis -- žymiausias modernistas lietuvių literatūroje -- pranoko kitų žinomų ano meto lietuvių modernistų, tokių, kaip K. Puidas, P. Tarulis, kūrybą ir darė nemažą poveikį jaunajai prieškarinio laikotarpio beletristų kartai, skatindamas juos ieškoti naujų stilistinės išraiškos priemonių bei galimybių. Tokios skatinančios reikšmės jo novelės tebėra nepraradusios ir šiandien".

J. Savickio knygą suredavo Alf. Bieliauskas, V. Kubilius, M. Sluckis. Knygos pabaigoje įdėti J. Savickio novelėse pasitaikiusių barbarizmų, svetimų kalbų ir tarptautinių žodžių paaiškinimai.

IR ALG. MACKUS SUGRĮŽO...

Alg. Mackus Lietuvoje buvo pažįstamas ir anksčiau (iš Gimtajame krašte" ir kitur pasirodžiusių eilėraščių). Šį kartą jis buvo pristatytas literatūros leidinyje 1967 m. "Poezijos pavasaryje". Šioje puikiai išleistoje ir turtingoje knygoje apie A. Mackaus kūrybą apžvalgą ir įvertinimą duoda knygos atsakingasis redaktorius Algimantas Baltakis. "Jeigu reikėtų vienu sakiniu apibūdinti Alg. Mackaus poeziją, aš pasakyčiau: tai labai vienišas, labai nelaimingas žmogaus lyrinis dienoraštis", -- taip sako Baltakis apie Mackų ir cituoja dvi eilias iš Mackaus kūrybos "... nesibaigiantis kartos prakeikimas -- be atvangos, be poilsio iš niekur į niekur".

KULTŪRINIŲ RYSIŲ SU UŽSIENIO LIETUVIAIS KOMITETAS

GRAŽI TU, MANO BRANGI TĖVYNĖ

ANTOLOGIJA

VILNIUS 1967

Gaunama Vienybėje už \$3.00 (įskaitant persiuntimo išlaidas).

Ne visą A. Mackaus kūrybą apžvalgininkas vertina teigiamai; Baltakis nepalankiai atsiliepia apie "aklavietę", į kurią poetą įstūmė nepalankiai susidėjusios gyvenimo aplinkybės ir susikompromitavę reakcinės lietuvių emigracijos "dvasiniai vadovai". Baltakis taip pat pažymi, jog Mackus, kaip ir Antanas Škėma, kuriam skiriama paskutinė A. Mackaus knyga, tragiškai žuvo auto-katastrofoje. "Šitoks poeto finalas -- giliai simboliškas. Jį sutraiskė sunkūs amerikietiškos tikrovės ratai", -- rašo Baltakis.

Apie išeivijos autorius bei jų kūrybos pavyzdžių vis daugiau pateikiama Gimtajame krašte, kuris pradėjo eiti 1967 m. pradžioje Vilniuje (jis pakeitė Tėvynės balsą). Tokiu būdu apie išeivijos literatūrą Lietuvos gyventojai vis gali daugiau sužinoti, kas smagiai nuteikia. Reikia tikėtis, jog ir daugiau tėvynėje pasirodančių leidinių paseks šia kryptimi ir išeiviai lietuviai kūrėjai suras kelią į savo gimtinę, kurioje dabar vyrauja aplinkybės dar plačiau neskatinančios abipusį pasikeitimą kultūrinėmis vertybėmis.

Tačiau ten pasireiškiančios daugiau privačios iniciatyvos apraiškos abipusio bendravimo siekimo plotmėje jau duoda pagrindą viltin-gumui.

Antanas Jasmantas

ŽIEMOS KELIU

Jau ima snyguriuot. Žirgelį kinkom.
Kelių keliai, tie linadrobai!
Skarelėm pūko apsigobę,
Medeliai meldžiasi aplinkui,
Jau ima snyguriuot. Žirgelį kinkom.

Snieguolės pinasi. Varpeliai šaukias.
Kaip dūmas lygumos bekraštės!
Važelis gieda margaraštis
Šarmotoj lygumoj palaukės.
Snieguolės pinasi. Varpeliai šaukias.

Sudėki vadeles! Pradingo kelias.
Žiema kaip nuotaka pakilo!
Jungtvių nuometu pridengus šilą,
Pėdelę gaubia po pėdelės.
Sudėki vadeles! Pradingo kelias.

Jau dingo kelias. Dingsim šitam šoky
Ir mes -- du sniego gniužulėliai.
Laukuose vėjai pasikėlė,
Ir naujo kelio neieškoki!
Visi pradingusime sniegulių šoky.

LAUŽAS ANT Sniego

Fragmentas iš "Trijų eiludų"

Skamba pakilęs upokšnis. Slama miškas. Po medžiais guli lopais sukorijęs sniegas. Oras -- prisisunkęs drėgmės, garuojančios žemės kvapo. Jis aitrus -- pūvančių lapų, žolės ir papartynų kvapas.

Ir ūmai miško tankmėje, prie skambančio upokšnio, tu pajunti kitą kvapą. Lengvą, saulėtą, kupiną džiaugsmo, svaiginantį. Sustoji ir akylai dairaisi. Medžiai nuogi, žiedų nėra, nėra spalvų. Aplinkui sukorijęs sniegas.

Sumerimės žengi į priekį. Už dešimties, už dvidešimties žingsnių sustoji pakėrėtas. Sukumpusių vinkšnų ir alksnių tankmėje, prie pat upokšnio, pamatai išplaukusio lyno dydžio žydintį krūmokšnį. Lauždamas kojomis suledėjusią sniego pluta, skubi prie jo. Krūmokšnis be lapų. Jo plonos šakos aplipusios rausvais žiedais. Ilgai žiūri į žydintį krūmokšnį, ir tau atrodo, kad senų vinkšnų ir alksnių tankmėje, ant sukorijusio sniego, kažkam parūpė užkurti laužą. Bet tu netiesi sugrubsusių rankų pasišildyti. Neskubėdamas giliai trauki krūtinėn lengvą, saulėtą, kupiną džiaugsmo, svaiginantį kvapą.

Ilgai ilgai stovi prie žydinčio žalčialunkio...

Nueini... Vėl jauti pūvančių lapų, žolės, papartyno kvapą. Po savaitės kitos žemės turės daug žiedų. Prasimerks žibuoklės, pražys šilagėlės, kabos žirginiai, skleisis pumpurai. Žalčialunkis tartum pasislėps miško tankmėje. Tu jo nematysi per visą žiedų vasarą. Tačiau jau niekad nepamirši ant sukorijusio sniego degančios ugnelės -- pražydusio žalčialunkio. Jė kvapas tave šauks kelionėn. Šauks į miško tankmę, prie skambančio upokšnio.

Vladas Dautartas

(iš antologijos "Graži tu, mano brangi tėvyne")

STEBĖTOJO PASTABOS

Karas Vietname amerikiečius praėjusiais metais ypač jaudino. New York Times bendradarbis, James Reston, sprendžia: "Be abejo, aštrus ir dažnai piktorizaciją pasiekęs ginčas nesykį percolli iškrypdavo, tačiau, jis, visgi, atkreipė krašto dėmesį užsienio politikai ir priverstė kalbėtis dėl tikslų, apie kraštus, moderninio karo ribotumus, o vietomis iššaukė svarstyti ir du didesniu klausimu: būtent, kokia valstybė ir visuomenė Amerika yra, ir koks privaleltų būti jos santykis su pasauliu?"

Aštrumu ir piktumu, Lietuvuose, Vietnamui prilygo išelvio lietuvio santykio su lietuviais Lietuvoje klausimas. Ji prieš 5 metus Vienybė pakėlė ir kuri, ypatinai įkaitino, Lietuvos lietuvų pasirodymai Expo-67 parodoje Kanados Montreale bei amerikiečių krepšininkų kėlionė Lietuva. Tą klausimą pernai svarstė lietuvų katalikų suruoštoj XIV-tojoj lietuviškų studijų savaitėj Vokietijoje. Svarstė Bendruomenės tarybos posėdis Chicagoje. Ji kilnojo ir veiksnių konferencija Washingtono, kur keturiais kitais klausimais kalbėtojams teduota po 3 minutes, pasisakyti o santykių galvosūkiui po 5, ir ilgiau, nes "klausimo svarbumas vertė tai daryti." Atrodo, nepasijudinta iš nevyvojo taško, nustatyto veiksnių konferencijos Clevelande, tiek artimo bolševikų Vakarams vis tarlamo: "niet!" Vyt. Volertas sprendžia: "Dar kartą įstikinta, kad klausimas opus, o veiksnių Clevelande priimtojo pareiškimio neužtenka. Strygos įtemptos. Joms atleisti reikiama ramy, protinų ir atvirų pokalbių." O kur jų mūsų aštriai cenzūruojamoj spaudoj rasi? Amerikiečiai laisvi aštriai ir net pikta! ginčytis dėl Vietnamo, o mums, laisvoje Amerikoje gyvenantiems lietuviams, burnos (išėjus Vienybę) užčiauptos.

Rašytinė Lietuvos istorija Lietuvuose yra kelerių auklių nelaimingas valkas be nosies... Visi norime geros istorijos, o jos neturime. Grinlaus fondas Chicagoje suplanavo išleisti net dešimties autorių 1900-1914 metų laikotarpio Lietuvos istoriją. Sėkmėsi! Tačiau, atrodo, tai bus paskubos darbas, kurio vertę ir rimtumą patirsime, tik pasiskaltę. Vyriausias redaktorius, prof. Čepėnas, enciklopedijos tomus redaguodamas, kaip kada, šaltinius skirstė į "sūnus" ir "posūnius", o

kitas istorikas, J. Jakštas neįstengė išelvių temos Kultūros kongresui. Gal todėl aplė išelvių pavesta dr. Sruogienė? Ši laikotarpį planuojama skelti į 1900-1920 ir 1910-1940 dalis. Būtų tiksliau 1900-1914 ir 1914-1940.

Mes planuojame, o estai Stockholme susilaukė pirmą tomą vokiečių kalba Arthuro Maaglo Das Staatsleben Estlands waehrend seiner Selbststaendigkeit: Das Regierungssystem (324 pusl. 20 kronų). Iki dabar, ALTas VLIKui yra suteikęs \$293,734.17. Tais pinigais, per tą laiką būtų buvę galima užsakyti, parašyti ir išleisti, gali būti, labai puikią Lietuvos istoriją, ne tik lietuvų, bet anglų, vokiečių ir francūzių kalbomis. Bet... politika pirmiau kultūros!

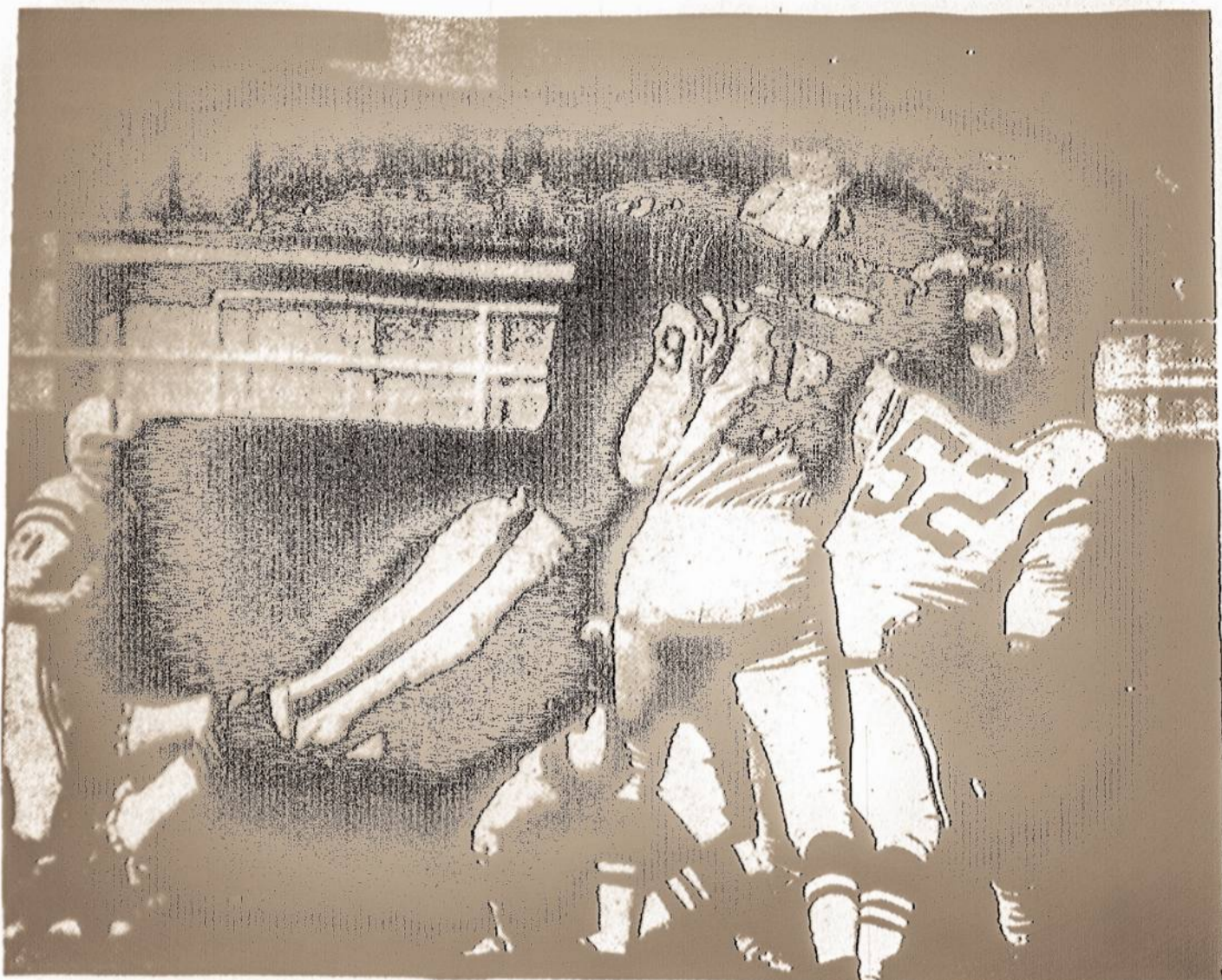
Aplė krepšininkų kėlionę Lietuva, Londone einąs Europos Lietuvos, R. E. Maziliausko rašiniu sprendžia: "Visų geriausia, kad jauni Amerikos lietuviai, sportininkai ir jų palydovai, jaunieji visuomenininkai suėjo į asmeninį santykį su jaunaisiais Lietuvos lietuviais, vienas kitą šiek tiek pažino, pajuto vienį kitų galvosena ir užmesgė draugiškus ryšius."

Užsienyje gyvenančių Lietuvos rašytojų Londone išleistas rinkinys Trečioji pradalgė, sako: "Griežtai literatūriškai sprendžiant, bendras jai vardas -- skurdas". Raštų pateikė: V. Alantas, Al. Baronas, Pulgis Andriušis, Jonas Aistis ir P. Babickas. Ar to skurdo būtų buvę mažiau, jei būtų prisidėję ir Liandsbergas, Ostrauskas, Nyka-Nylifinas, H. Nagys, Brazdžionis ir Gilauda?

Rytų Europos istorijai vokiečių leidžiamame Forschungen žurnale prof. Ivinskis spausdinasi 45 pusl. studiją apie Liuterio reformaciją Lietuvoje iki jėzuitų atvykimo 1569 m.

Ohio u-to Slavy kalbų ir literatūrų skyrius turi 9 profesorius ir apie 200 įvairių stipendijų. Jų tarpe pilnu profesoriumi yra Pranas R. Šilbajoris, daktarata gavęs Columbia u-te 1962 metais. Jo specialybė esanti rusų 18 ir 19 šimtmečių literatūra ir poezija. Lietuvoje gyveno 1926-1945 metais ir vienerius metus (1962-1963) buvo maņu profesorium Maskvos u-te.

Daug rašyta-svarstyta vakarų Europos apjungimo

KAI FUTBOLO RUNGTYNĖSE SUSITINKA LIETUVIAI: Nr. 51 - Lietuvos Ričardas Butkus atakuoja Joną Jonaitį - nr. 19.

klausimu, kuriam ekonomine pradžia sudaro Europos Ekonominė bendruomenė, kur De Gaulle spiriasi neprilmti Anglijos. Retai iškeliamama tolygaus apjungimo rytų Europai klausimas. Gavęs Doris Duke (tabako milijonierės) fondo paramos, Kalifornijos u-tas suplanavo penkeriems metams šia tema studiją, kuri bus išspausdinta knyga: "European Integration: Problems and Prospects in Eastern Europe". Būtų naudinga, jei mūsų (ir latvių bei estų) akademikai paruoštų studijų įrodančių būtinumą į planuojamą integraciją įjungti ir Baltijos kraštus.

Amerikos universitetų komitetas skirti stipendijas akademikams maņu studijoms su Sovietija, Bulgarija, Čekoslovakija ir Vengrija paskyrė vieną Kansas u-to akademikui Karl von Loewe, studijuoti istorijos temą Vilniaus u-te. Tai: Lietuvos 1529 metų Statutas, kaip atspindis bajorams privilegijų, įsise-nėjusių tautos teisinių papročių. Aplė šį Statutą Minske 1960 m. išėjo mūsų istoriko K. J. Jablonskio studija, rusų kalba. Rodos, ir vėlionė dr. Deveikienė Paryžiuje paliko studiją, kuri iki šiol neišspausdinta (ir niekas nesiruošia jos leisti).

Varšuvoje išleistas istorijos veikalas "Kabinet Stanislawo Augusta". Autorė intriguojančia pavarde: Maria Rimszina. Ne jau tai sulenkinta Rimšienė?

humoreska

Taip jįsai jaučiasi po švenčių...

JUOZO BANDŽIUKO
Baras ir Restoranas

Jauki atmosfera   skubus patarnavimas

Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

110-12 JAMAICA AVE.   Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. 846-9286

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

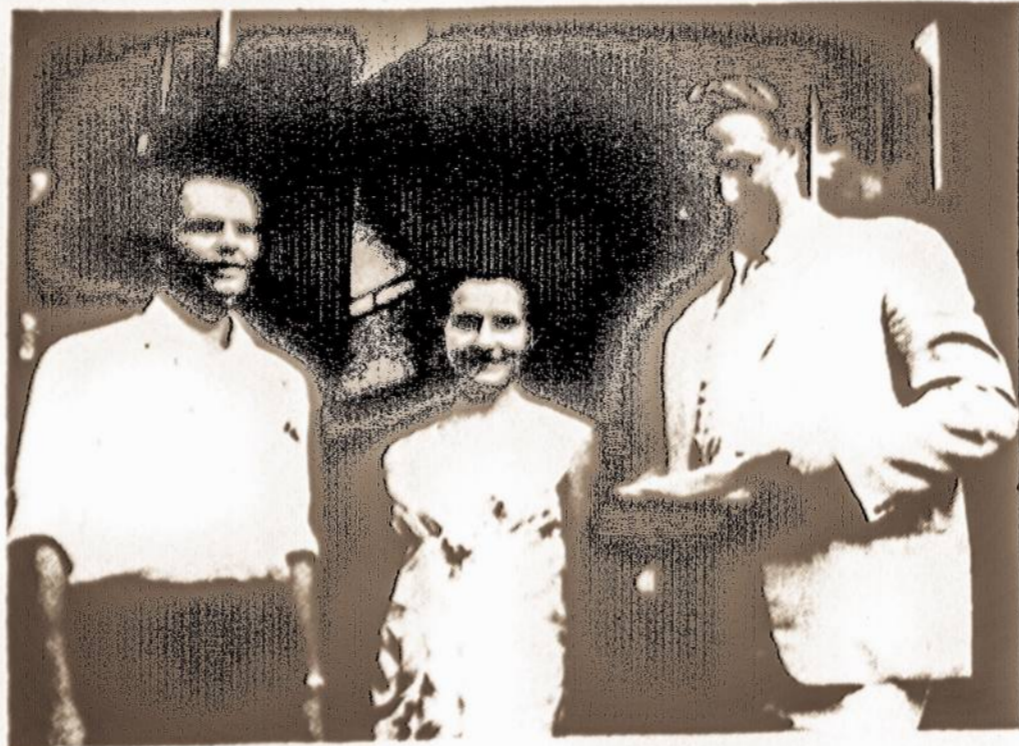

Gausūs solisto V. Noreikos pasirodymai

Operos solistas Virgilijus Noreika, kurio gražaus balso praėjusią vasarą Kanadoje klausėsi apie 5,000 lietuvių, sugrįžęs į Lietuvą, rado pasirodymais perpildytą programą. Šis Kipro Petrausko mokinyš dabartiniu metu, be abejo, yra pirmiausias lietuvių solistas pasaulyje, net ir tarptautinėje plotmėje taip pat gerokai prasimušęs į priekį. Jo trys labai pasisekę koncertai Montreale lietuviams ir pasirodymai Toronte, Hamiltone ir Windsore gyvenantiems tautiečiams įrodė, kaip išelviai lietuvių gerbia ir gėrisi talentingu solistu iš Lietuvos. Net ir tie, kurie viską kas tik dabartinėje Lietuvoje padaroma gero nori nurašyti į nuostolius, entuziastingai plojo sol. Noreikai. Tą aš pats mačiau, stebėjęs kelis sol. Noreikos pasirodymus Montrealyje. Nežiūrint, jog kai kurie pikti žmonės bandė sol. Noreiką provokuoti, kelti politinius nesupratimus, išsigalvojo tarlamus incidentus ir tas fabrikacijos smulkiai aprašė spaudoje, tačiau jie nepajėgė sudrumsti to entuziazmo, kuris buvo užviešpatavęs Kanados ir JAV lietuvių solisto lankymosi metu Kanadoje.

Ką sol. Noreika veikia dabar? Ką jis dabar savo maloniū balsu žavi? Kokie jo ateities planai? Leiskime apie tai jam pačiam papasakoti, pacituojant jo laišką šių eilučių autoriui.

Štai, sol. Noreikos žodžiai: "Jūs klausiate apie mano ateities planus? Ką gi galiu apie juos papasakoti. Jie tikrai labai gausūs. Lapkričio mėn., po spektaklių ir kitas nedidelių koncertų Vilniuje, išvyksiu kelionėn. Lapkričio mėn. 19 ir 21 dienomis dainuosiu Leningrado operos teatre spektakliuose "Rigoletto" ir "Eugenijus Oneginas", po to tiesiog į Kauną, kur dalyvausiu spektakliuose "Meilės eleksys-

Solistas Virgilijus Noreika (dešinėje) prie savo viešbučio Montrealyje, Kanadoje. Viduryje - Lietuvos menininkė Danutė Juodvalkytė (Aleksandražvičienė) ir P. Budrius.

ras" (su Vilniaus teatro trupe) ir "Simon Boccanegra" (su Kauno teatro trupe). Lapkričio 28 d. jau turiu spektaklį -- operą "Rigoletto" Lenkijoje. Lenkijoje išbūsiu iki gruodžio 6 -- 7 dienos. Ten dar dalyvausiu viename spektaklyje ir 3 ar 4 simfoniniuose koncertuose".

Sol. Noreika žada ne tik spektakliuose dainuoti, bet ir į plokšteles įdainuoti komp. Štasio Šimkaus kūrybą. Apie tai jis rašo:

"Daug darbo laukia sugrįžus į namus. Esu pradėjęs įdainuoti į plokšteles visą Štasio Šimkaus harmonizuotų solinių liaudies dainų 5-ąją sąsiuvinį. Norima išleisti labai rimtą tų dainų plokštelę mano atlikime. Įdainuosiu visas dainas net ir tas, kurios turi moterims dainuoti skirtingą tekstą, pav.: "Aš augau pas tėvelį", "Pas močiutę augau" ir kitas. Teks taip pat su Vilniaus jaunimo simfoniniu orkestru įdainuoti ir arijas iš prancūzų ir rusų klasikų operų (lie-

tuviškai). Visą tą darbą užbaigsiu dalyvausiu tradiciniame Naujųjų Metų sutikimo "Traviatos" spektaklyje".

"Kaip matote, planai, kaip reta, gausūs, tačiau įveikiami. Ką dar galiu pasakyti apie save? Dalyvausiu 26-šių pavadinimų spektakliuose: "Rigoletto", "Traviata", "Tosca", "Bohema", "Romėo ir Džiuljeta", "Hofmano pasakos" ir kt."

Vokiečiai įvertina Kauno vitražus

"Kaunas turi muziejų, apie kurį galima pasakyti, kad tai vienintelis tokio pobūdžio muziejus pasaulyje, -- rašo savo paskutiniame 1967 metų numeryje iliustruotas Rytų Vokietijos žurnalas "Zeit im Bild". -- Muziejus palieka neapsakomą įspūdį. Ekspozicijos lobiai -- tai vitražai ir meniniai mozaikos paveikslai. Vitražo menas, kuris buvo užmirštas Lietuvoje, vėl atgyja. Kauno galerija rodo jo vystymosi istoriją. Dabar Lietuvos meistrai sėkmingai atkuria vitražuose šios dienos gyvenimo temas. Šio dekoratyvinės dailės žanro kūriniai jau puošia daugelį kultūros rūmų, muziejų, bibliotekų, klubų, mokyklų, kavinų.

Bendradarbiaudami su architektais, vitražistai atskleidžia akmens ir stiklo harmoniją.

Stripsnyje pasakojama, kad lietuvių menininkų vitražai yra žinomi toli už Lietuvos ribų. "Lietuvių vitražistus lanko daugelio valstybių architektai. Lietuvių kūriniai puošia tarybinės dailės saloną Maskvoje. Šiems kūriniams sukurti

Sol. V. Noreika mielai sutinka ir minti apie koncertavimą Jungt. Amerikos valstybėse, jeigu tik kas, nepabūgęs, visokių galimų nemalonumų, ryžtųsi organizuoti jo koncertų seriją. Tad yra galimybė, jog ateityje dar gausens būs lietuvių galės išgirsti šį žymų solistą Amerikos žemynė.

Taip pat perpildytą programą turi ir kitas Kanadoje rodęsis žymusis Lietuvos solistas -- Vaclovas Daunoras. Jis spalio mėn. viduryje koncertavo Anglijoje, o po to išvyko gastrolėms į Italiją. Baigęs tas koncertines gastroles, jis žadėjo visą sezoną pasilikti Milane ir ten tobulintis pasaulinio garso La Scala operoje.

Pažymėtina, jog ir kiti Kanadoje matytieji žymieji Lietuvos menininkai jau spėjo koncertuoti užsienyje: už Lietuvos ribų su koncertais pasirodė Lietuvos styginis kvartetas (Skandinavijoje), ansamblis Lietuva bei kt.

ED. ŠULAITIS

Vilniuje, filharmonijos salėje, skambėjo serbų, makedoniečių ir kitų Jugoslavijos tautų liaudies melodijos. Lietuvos sostinėje koncertavo Jugoslavijos liaudies šokių ansamblis "Kolo".

VIRGILIJUS NOREIKA

70 DIPLOMŲ LIETUVIAI

Šiandien Lietuvoje -- 7,000 bibliotekų. Daugiau kaip 40 knygų siūlo jos gyventojams. Lietuviškos bibliotekos plačiai garsėja. Neseniai įvykusi bibliotekų apžietroje 70 diplomų laimėjo Lietuvos bibliotekos. Pirmojo laipsnio diplomais apdovanotos Telšių, Šilalės (Ignalinos raj.) ir kitos bibliotekos.

* Gruzijoje išleista K. Donelaičio poema "Metal".

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

FRANAS BRUČAS
Savininkas

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. EVergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Haven Realty

Perkant - Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus
Apraudos

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirmūm piniginį perlaidu (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, - kreipkitės!

HAVEN REALTY & INSURANCE
87-09 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N.Y.
VI. 7-4477

Joseph Andrusis Travel Bureau
BILLETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Park Florist

Gėlės pristatomos 1 bet kurias pasaulio vietas.

Mr. and Mrs. Matthew MAŽEIKA
80-15 JAMAICA AVENUE Woodhaven 21, N. Y.
Virginia 9-3112

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Kauno "Zalgirio" rankininkų susitikimo momentas su Kijevo "Spartaku". Varžovių vartus atakuoja S. Buzellenė.

LIETUVOS FUTBOLININKAI CEILONE IR INDIJOJE
Vilniaus Zalgirio futbolo komanda gruodžio mėnesyje viešėjo Ceilone ir Indijoje. Iki šiol mus pastekusiomis žiniomis visus susitikimus laimėjo lietuviai. Ceilone Zalgiriečiai rungtyniavo su valstybės rinktine ir ją įveikė 2 kartus: 1:0 ir 5:2. Indijoje -- Delyje Zalgiris sukūlė Pietų Indijos rinktinę 6:0, Bombėjuje -- Vakarų Indijos komanda 6:1. Kitos rungtynės baigėsi 6:0 ir 5:1 lietuvių pergalėmis.

LIETUVOS KREPŠININKAI GERAI VAROSI

Reprezentacinė Lietuvos krepšinio komanda -- Kauno Zalgiris gerai stovi neseniai prasidėjusiose Sov. Sąjungos krepšinio A kl. pirmenybėse. Iš 6 susitikimų lietuviai turi 5 pergalės ir yra lentelės viršūnėje. Vieną pralaimėjimą turi ir Kijevo ASK penketukas; kitos komandos jau prarado daugiau taškų. Ypatinai prastai sekasi buv. Sov. Sąjungos meistrui -- Maskvos CASK, kurie iš 8 rungtynių sugriebė tik 4 pergalės.

Lietuviai 2 kartus įveikė Sverdlovską, 2 kartus suplikė Leningradą ir vieną kartą Tartu Kalevą (prieš estus turėjo ir kartą nusileisti). Gana efektinga buvo Zalgirio pergalė prieš estus, kurie spartaklaidoje buvo užėmę II vietą (Zalgiris buvo IV-tas). Lietuviai estus įveikė 71:59. Zalgiriui taškus pelnė: S. Patkauskas 14, G. Budnikas ir A. Žukauskas po 13, R. Venzbergas 10, S. Ruzgas, R. Rimkus, H. Giedraitis ir J. Kazlūnas po 4. Pas Zalgirį pirmenybėse nebežaidžia M. Paulauskas, kuris intensyviai treneruoja-

si Sov. Sąjungos rinktinės sudėtyje ir rengiasi olimpiniams žaidimams Meksikoje.

LIETUVAITĖS ŽAIS HAMBURGE

Kauno Zalgirio moterų rankinio komanda, kuri yra Europos taurės laimėtoja ir Sov. Sąjungos čempionė, gins savo meistrystę Europos pirmenybėse. Pirmose rungtynėse mūsų susitiks su Vakarų Vokietijos sportininkėmis -- Hamburgo ETV. Sausio 7 d. vokietaitės atvažiuos į Kauną ir žais sporto halėje. Atsigręžimo rungtynės bus Hamburge sausio 20 d. Nugalėtoju bus ta komanda, kuri iš abiejų susitikimų turės geriausią įvarčių santykį.

MAŽASIS KREPŠINIS LIETUVOJE

Gruodžio 23 d. Kauno sporto halėje įvyko pirmosios parodosios "mažojo krepšinio" rungtynės, kurias perdavė Vilniaus televizija. Šioje krepšinio versijoje yra žaidžiama 4 kėliniai po 6 min. Aikštės ilgis -- 18 m., plotis -- 12 m. Galimi aikštės dydžio svyravimai: plus-minus 2 m. į ilgį, plus-minus 1 m. į plotį. Komandos sudėtis: mažiausia 10 žaidėjų, daugiausia -- 12. Kiekvienas žaidėjas turi sužaisti nemažiau 6 min. Be to, yra ir daugiau skurtimų nuo reguliaraus krepšinio taisyklių.

LEIDINYS APIE KREPŠINIO IŠVYKĄ Į LIETUVĄ

Su vasario mėn. Vienybės laida pasirodys specialus priedas apie S. Amerikos liet. krepšinininkų išvyką į Lietuvą praėjusią vasarą. Leidinyje tilps ilgas V. Kazakevičiaus rašinys, J. Krei-

veno ir kt. straipsniai. Leidinį redaguoja Ed. Šulaitis. Be to, leidinys bus gausiai iliustruotas nuotraukomis iš rungtynių Lietuvoje. Leidinį gaus Vienybės skaitytojai nemokamai; taip pat jį bus galima įsigyti ir atskirai.

KRONIKA

* Tada Tomaševičius dalyvavo 9 šalių tarpt. bokso turnyre Maskvoje ir laimėjo I vietą savo svorėje. Finale jis įveikė Europos pirmenybių dalyvį -- B. Sorbatovą.

* Gimtasis Kraštas, leidžiamas Vilniuje, gruodžio 21 d. laidoje aprašo labai silpnas Amerikos lietuvų lengv. atletikos dabartinės pasekmes. Apžvalgininkas nurodo "geriausias" S. Amerikos liet. pasekmes, kurios yra blogesnės negu prieš 20 m. Amerikos lietuviai buvo pasiekę Tautinėje olimpiadoje Kaune.

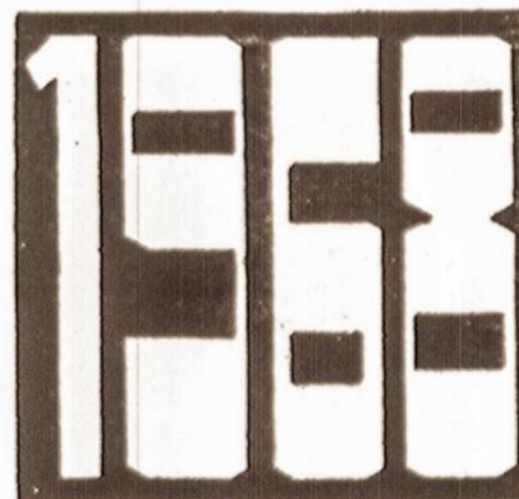
Keliamieji metai

Modern Almanac mums primena, kad šie metai yra keliamieji metai.

Tai įvyksta kas ketveri metai. Tais metais merginos turi teisės pirštis vyrams. Kai kurie tvirtina, kad moterys gali pirštis tik iki vasario 29 d., bet tikrumoje, leistina ta teisė naudotis iš-tisus metus.

Kas yra keliamieji metai ir kaip jie pasidaro?

Saulės metai už kalendoriaus metus yra ilgesni 5 val. 48 min. ir 49 sekundes. Per 4 metus susidaro 23 valandos ir 46 minutės su sekundėmis. Kalendoriuje tas laikas pasijevamas kas ketvirtį metai ir todėl kas ketverius

metus sulaukiame vasario 29-tosios.

Julius Cezaris tą kalendoriaus silpnąbę bandė pataisyti dar prieš Kristaus gimimą. Ir nieko geresnio negalėjo išgalvoti, kaip keliamuosius metus.

Republic LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. EV 7-2089

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuviams Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-6043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Didžiausia LAIDOJIMO ISTAIGA

Aptarnauja visų tikybų išpažintojus nuo 1941 m.

MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Nuoširdžiam ir pilniausiam aptarnavimui
Šaukite bet kuriuo laiku

DAVENPORT 6-1658

Kodis Funeral Home

63-06 FLUSHING AVE.
MASPETH, NEW YORK

AUGUST W. KODIS

EDWARD A. KODIS

LICENSED FUNERAL DIRECTORS

ADVOKATAS

C. A. VOKET

(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Telefonas: NEWton 9-6620

Skaniausia lietuviška
duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

Sav.

A. RADŽIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS
IR KITOKIEMS POKYLIAMS

STagg 2-5938

36-40 Stagg Street,
Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

* A. BATALIENĖ, uolė Vieniybės ir kitų lietuviškų reikalų rėmėja iš New Yorko, gruodžio mėnesyje buvo išvykusi į Hot Springs, Arkansas, iš ten sugrįžo pailsėjusi ir sustiprėjusi. Batalienė plačiai domisi lietuviškais laikraščiais bei knygomis, kurių nemaža gauna iš viso pasaulio, įskaitant ir Lietuvą.

* PRANAS BRUČAS, Charles Lakačauskas, Al. Vaičiūnas, Pranas Jaraška ir kiti buvo išvykę į Pensylvaniją kalnus Monroe apskrityje -- briedžių medžiot. Visiems pavyko nušauti po briedį. Briedienos puotą Pranas Bručas dabar ruošia sausio 27 d. apie 8 val. vak. Prano Bručo restorane. Kviečiami visi su savo prieteliais. Nesigalėsite! Briediena bus puikiai paruošta. Bručo White Horse Tavern yra 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

* A. ANDRIUŠKEVIČIUS, laikrodininkas, 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y., prieš šventės buvo žiauriai apipilėtas. Dienos metu, uždarė savo krautuvę ir išėjo pletauti. Kas nors, matomai, tą jo paprotį pastebėjo. Vagis per kiemą įlipęs atplėšė langą ir išnešė virš \$5,000 vertės brangenybių. Išėdamas ilgesniam laikui ar nakčiai, Andriuškevičius turi priemonės apsaugoti -- uždeda grotais, spygnas ir alarmą. Bet kas galėjo tikėtis, kad taip galėtų įvykti valandos bėgyje vidudienyje!

* NEPILIEČIAI turi registruotis sausio mėn. Gavę pašto įstaigoje kortelę, (Form 1053) -- ją užpildykite ir pasiųskite paštu arba nurodytu adresu asmeniškai įteikite.

* AKTORĖ ASIA DAUGUVIETYTĖ-DUBROVSKY serga. Ji gydosi Infirmary ligoninėje, 15 St., tarp 1 ir 2 Aves, New Yorke.

* VYTAUTAS KERBELIS iš Bostono yra naujuoju Viešpaties atsimainymo parapijoje, Maspeth, N. Y. vargonininku, vietoj ilgus metus vargonininkavusio Antano Vismino, kuris parapijoje išdirbęs 30 metų, išėina į pensiją ir nuolatiniai apsigyvena Floridoje.

* DAILININKAS JURGIS JUODIS pagamino albumą "Tautos keliu", Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakčiai pavalduoti. Leidinyje 50 spalvingų paveikslų, pradėdant Mindaugo krikštui. Kaina \$7,00.

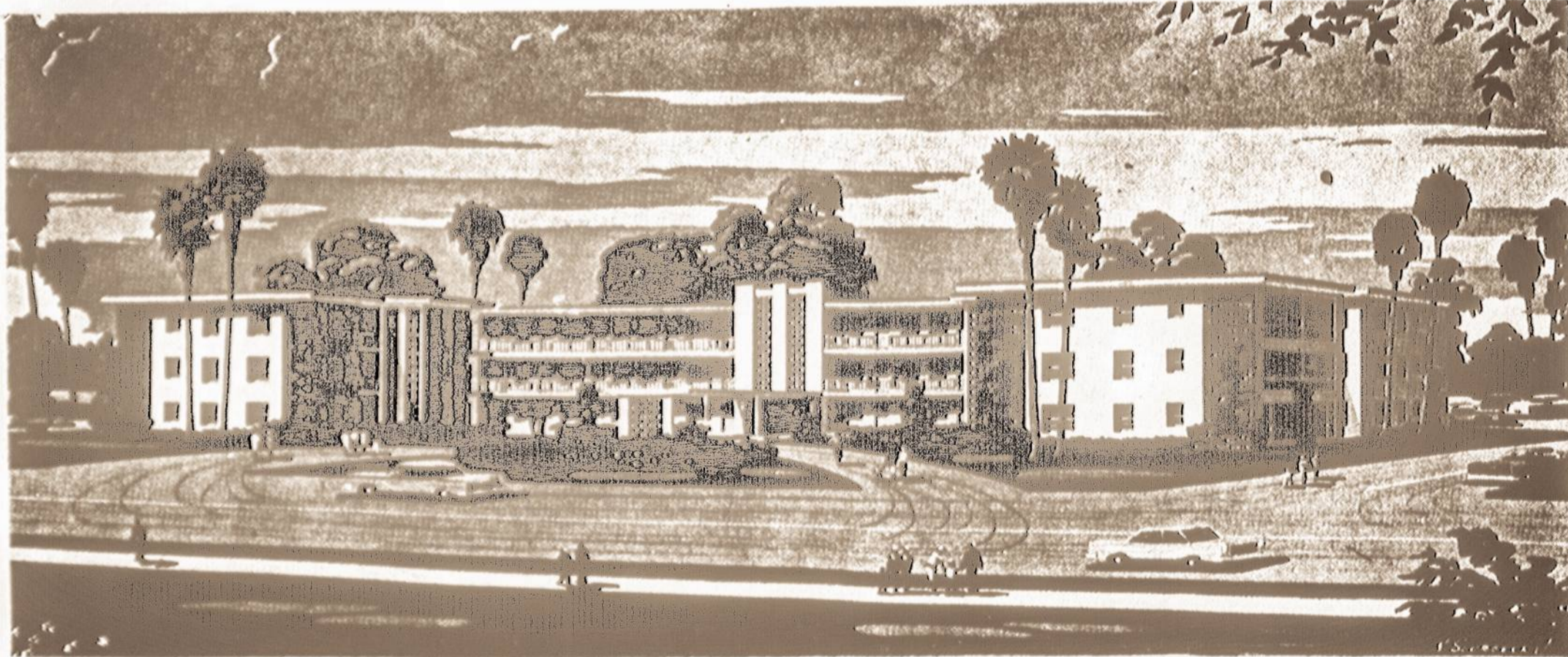
* DAIL. J. BAGDONAS kalbėjo apie dail. Mykolą Čiurlionį LMF New Yorko klubo susirinkime A. Ališauskienės bute. Skaidrėmis parodyti mūsų didžiojo dailininko kūriniai. Čia pat BALFui paskirta \$50 auka, \$100 Jungtiniam finansų komitetui, Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakties proga.

* KONSULAS A. SIMUTIS bus gėrbės šeimnininku BALF vakarienėje vasario 3 d. Maspetho lietuvių parapijos salėje. Bilietų po \$5,00 galite užsisakyti BALF centre. Kadangi iš tos sumos vos pasidengs vakarienės išlaidos, bus baras ir laimėjimai.

* Ž. JURIENĖ, skaučių pirmininkė, daugiausiai dirbo New Yorko skaučių kūčioms įvykiams Maspetho par. salėje. Akordeonu grojo J. Blažaitis, kalbėjo A. Samušis, kuris supažindino su tik iš karo tarnybos grįžusiu fotografu Vytautu Reivyčiu, ant kurio lėktuvo buvo išpiešta Lietuvos Vytis. Kūčiose dalyvavo prel. J. Balkūnas, skaučių kapellonas kun. J. Pakalniškis, kun. P. Bulova, kun. S. Raila, Atlanto rajono vadovė L. Milukienė. Pirmininkavo I. Vilgallienė, valgtais rūpinosi Alg. Prekeris ir jo tėvai. Gėrbės palydoje buvo: E. Garunkštytė, Vyt. Strazdis, V. Katinaitė, A. Birutis. Dalyvių buvo apie 200.

* DR. KESTUTIS VALIŪNAS ir prel. Jonas Balkūnas apmoka BALF rėmėjų knygos išleidimo išlaidas.

* DOMAS KLINGA perrinktas Lietuvių tautininkų klubo pirmininku, vicep. J. Pranckus, sekr. J. Parojus, išd. J. Jankus.

Štai kokius namus St. Peterburg, Floridoje įsigijo Vieniybės skaitytoja Vera Yomantienė, gyvenanti New Yorke. Žiemos sezoną ji visuomet praleidžia pas savo dukrą St. Petersburg, o dabar tapo ir šių didžiulių namų savininkė.

Kas, ką mums rašo

Gerb. leidėjai,

Vieniybę skaitau trečius metus. Turiu pasakyti, man ji patinka. Tai vienas objektyviausių lietuviškų laikraščių.

JONAS KAUNAS,
Chicago, Ill.

Gerbiamieji,

Prašau sluntninti Vieniybę. Nusibodo skaityti kitus laikraščius su jų neteisingomis žiniomis apie Lietuvą ir jos žmones. Jie daugiau ir daugiau praranda visuomenės pasitikėjimą.

Neseniai skaitiau Keleivyje "žinią", kad Lietuvoje kolūkietis per dieną uždirbęs 30 kapeikų, o už vieną silkę mokąs rublį. Rašydama broliui laišką taip ir paklausiau, kiek silkė kainuoja. Atsakė, kad silkų kilogramas (du svarai) kainuoja 70 kapeikų.

V. ZAVIŠIUS,
Montreal, Canada

Vienmetis su Vieniube

Zigmąs Jankauskas, Philadelphiaje sutikdamas Naujosios metus, atšventė ir savo 82-ąjį gimtadienį. Tai Vieniybės amžiaus tautietis, mūsų bendradarbis ir rėmėjas. Savo vienmetį Vieniubė širdingai sveikina.

Zigmąs Jankauskas yragimęs 1886 m. sausio 1 d. Pyplių kaime, Žaslių valsč., Trakų apskr. Anais laikais buvo sunku baigti mokslą, bet Zigmąs Jankauskas prastveržė į priekį, dar Lietuvoje baigdamas pradžios mokyklą, o 1904 m. atvykęs į Ameriką, Boston, Mass. baigė Berkeley kolegiją. Iki 1922 Lawrence, Mass., turėjo turizmo biurą, o vėliau persikėlė į Philadelphiajį, kur iki šiol gyvena.

Z. Jankauskas visą laiką buvo veiklus įvairiose organizacijose ir klubuose, ypač TMD, Sandaroje, Amerikos Lietuvių Susivienijime. Daug dirbo Vilniui vaduoti S-Jungai ir bendradarbiaudamas spaudoje, daugiausia Vieniubėje, Sandaroje, Dirvoje ir Tėvynėje.

* Audronė Butway - Butvidaitė sausio 19 d., 3 val. p.p. dalyvaus CBS TV programoje "Tell the Truth". Ji dirba J. D. Stephens firmoje, kaip modelis.

HELEN V. KULBER (dešinėje), vieno susitikimo metu su New Yorko mero žmona Mrs. Lindsay (kairėje). Helen Kulber, ta proga, su Mrs. Lindsay pakalbėjo ir lietuviškais reikalais.

A. Binkins nuotrauka

* DAIL. K. ŽOROMSKIO paveikslas yra išstatytas Phoenix galerijoje, Columbus Circle, New Yorke. Šioje parodoje dalyvauja per 100 dailininkų, paroda vyksta 4 ir 5 aukštuose, iki sausio mėn. pabaigos. Dail. Žoromskio darbas išstatytas greta dail. Karel Appel (belgo) piešinio.

* Lietuvos nepriklausomybės minėjimas šiemet bus ruošiamas vasario 18 d., sekmadienį, Washington Irving mokyklos salėje, New Yorke. Pradžią 4 v. p. p. Kalbės VLIKO pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, dainuos solistas S. Baras, žodinėje programoje dalyvaus Vince Leskaitienė ir Henrikas Kačinskas. Tą pačią dieną, 10 val. ryte bus pamaldos Šv. Patriko katedroje. Minėjimas rengiamas New Yorko Lietuvių Tarybos, kurios pirmininku šiuo metu yra A. Ošlapas.

* ONA KALIBUTIENĖ prieš pat šventės iš Lietuvos atvyko pas savo sūnų Petrą, gyvenantį Long Islande.

* ALDONA BAINBRIDGE, lietuviškaitė dirbanti Pan American bendrovėje, šventėms buvo išskridusi į Londoną, kur gyvena jos dukra, ištekėjusi už žymaus architekto.

* DR. TADAS SAVICKAS, Maironio lietuviškai mokyklai išlaikyti, per BALFĄ atsiuntė stambesnę auką.